

نظام روابط بین الملل جدید استفاده از خدمات نهادهای مالی و توسعه‌ای بین‌المللی برای حمایت از اقدامات و تلاش‌های جمعی کشورها در زمینه توسعه اقتصادی و اجتماعی را در پنج دهه گذشته به خوبی تجربه کرده است. همزمان با تأسیس سازمان ملل متحد در پایان جنگ جهانی دوم، نهادهای مالی متشکل از گروه بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، موسوم به موسسات "برتن وودز"، به عنوان بازوی مالی سازمان جهانی برای کمک به بازسازی کشورهای جنگ‌زده (عمدتاً اروپایی) و اصلاح و تثبیت نظام‌های پولی و مالی جهان ایجاد شدند.

موفقیت نسبی این مؤسسات در پی‌گیری هدف‌های مورد نظر و افزایش حوزه عمل آن‌ها در مناطق مختلف جهان سبب گردید که این الگو نه تنها در ابعاد جهانی بلکه در سطوح منطقه‌ای نیز مورد استفاده قرار گیرد. نتیجه این فرایند ظهور مؤسساتی همچون بانک اروپایی ترمیم و توسعه (EBRD)، بانک توسعه آفریقایی، بانک توسعه آسیایی، بانک توسعه اسلامی (IDB)، و نظایر آن است.

امروزه در بسیاری از سازمان‌های منطقه‌ای تشکیل نهادهای مالی و بانکی وابسته جهت حمایت از فعالیت‌های تجاری و پروژه‌های اقتصادی در منطقه امری بدیهی تلقی می‌شود. با توجه به الگوی موفق و تجربه شده در دیگر مناطق، تأسیسات

انتظار می‌رود در آینده‌ای نزدیک سهم منطقه اکو از تجارت و سرمایه‌گذاری جهانی به صورت قابل ملاحظه‌ای افزایش یابد

پاکستان و ترکیه در اواسط دهه ۱۹۶۰ تأسیس گردید، اندیشه ایجاد نهاد مالی برای حمایت از طرح‌های توسعه‌ای مشترک نیز در دستور کار مقامات برنامه‌ریزی و بانکی سه کشور قرار گرفت. هر چند تا پایان عمر RCD در سال ۱۹۷۹، این آرمان تحقق عملی پیدا نکرد، اما هنگامی که این سازمان جای خود را به اکو داد و سازمان جدید با پذیرش عضویت هفت کشور جدید منطقه در سال ۱۹۹۲، هدف اصلی خود را بهبود سطح زندگی و رفاه مردم منطقه و گسترش مبادلات بازرگانی بین کشورهای عضو اعلام کرد، موضوع ایجاد یک نهاد مالی منطقه‌ای برای حمایت عملی از هدف هائیز در فهرست اولین طرح‌های آن قرار گرفت.

در جریان دومین اجلاس سران اکو، که ژوئیه سال ۱۹۹۳ در استانبول برگزار شد و در شرایطی که اعضای جدید با چشمانی مملو از انتظارات و توقعات بی‌شمار نظاره‌گر تصمیمات و اقدامات اعضای بنیانگذار اکو برای ایجاد تحرک در سازمان توسعه یافته بودند، سران اکو به طور اصولی با تأسیس چهار نهاد منطقه‌ای پیشنهاد شده از سوی سه کشور بنیانگذار تحت عناوین کشتیرانی و هواپیمایی اکو (از سوی ایران)، بیمه اکو (پاکستان) و بانک تجارت و توسعه اکو (ترکیه) موافقت کردند. کشورهای عضو همچنین از کمیته‌های فنی ذیربط خواستند مطالعات فنی و کارشناسی در مورد اهداف و برنامه‌های این نهادها را آماده کنند. این طرح‌ها در طول سال‌های

بانک اکو پس از این ماراتن طولانی، سرانجام در مسیری هموار قرار گرفته است

اکو؛ چهار دهه انتظار برای تأسیس بانک

مرتضی دامن‌پاک

۹۴-۱۹۹۳ بررسی و نهایتاً اسناد تاسیس آنها برای تصویب در دستور کار سومین نشست سران اگو قرار گرفت. این نشست که طی روزهای ۱۵-۱۴ مارس ۱۹۹۵ در اسلام آباد برگزار شد، موافقت نهایی خود را با تاسیس چهار نهاد منطقه‌ای وابسته به اگو اعلام کرد و اسناد موافقت‌نامه‌های مربوط به آن‌ها در حضور سران به امضای وزرای خارجه کشورهای عضو رسید.

البته میزان استقبال اعضای جدید از طرح‌های پیشنهادی بنیانگذاران چندان زیاد نبود. زیرا به جز اساسنامه شرکت کشیترانی، که قزاقستان هم آنرا امضاء کرد، اسناد این مؤسسات فقط توسط سه کشور بنیانگذار امضاء شدند. اکنون که بیش از ده سال از آن تاریخ می‌گذرد، دیگر اثری از دو طرح پیشنهادی ایران دیده نمی‌شود. هوایمایی اگو اساساً تاسیس نشد و کشیترانی هم با وجود سرمایه‌گذاری هنگفت دولت ایران و مشارکت نه چندان کامل پاکستان سرانجام در ژانویه ۱۹۹۵ با بیش از ۳ میلیون دلار بدهی به کشیترانی جمهوری اسلامی، منحل شد. حتی شرط مجلس شورای اسلامی به هنگام تصویب اساسنامه بانک در سال ۱۳۷۹ هم نتوانست کشور ثروتمند ترکیه را به حضور در این پروژه منطقه‌ای ترغیب کند. از سوی دیگر، پاکستان موفق شد مقر صندوق فعال و سوده صندوق بیمه اتکالی اگو را که از دوران RCD به جای مانده بود، در سال ۱۹۹۶ از استانبول به کراچی منتقل کند، اما نتوانست بخش دوم کار را که تبدیل صندوق به شرکت بیمه اتکالی بود عملی سازد. انتظار می‌رود با تصمیم اخیر دولت جمهوری اسلامی ایران برای پرداخت حق السهم خود، گام‌های اساسی جهت تاسیس شرکت بیمه اتکالی اگو در ماه‌های آتی برداشته شود.

بانک اگو، اما؛ داستان دیگری دارد. پروژه حساب شده و اقتصادی ترکیه اگر چه فراز و نشیب‌های فراوانی را در یک دهه گذشته متحمل گردید، اما بالاخره طلسم تاسیس آن با برگزاری اولین نشست هیات بانک در جولای ۲۰۰۶ شکسته شد. دو کشور ترکیه و پاکستان با تصویب موافقت‌نامه بانک در سال ۱۹۹۷ و تودیع سند تصویب نزد دبیرخانه اگو، آمادگی خود را برای راه‌اندازی بانک اعلام کردند. اما این روند برای ایران حدود ۱۰ سال به درازا کشید. با آنکه اساسنامه بانک در آذرماه سال ۱۳۷۹ پس از اختلاف نظر بین مجلس و شورای نگهبان توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب و سند آن نیز نزد دبیرخانه اگو تودیع گردید، اما در این مصوبه پیش شرطی وجود داشت (مبنی بر ضرورت مشارکت کامل دو کشور دیگر در کشیترانی و هوایمایی اگو که به دلیل عدم تحقق آن عملاً امکان مشارکت دولت ایران در بانک

نیز تا سال ۱۳۸۴ فراهم نگردید. به دنبال انحلال شرکت‌های هوایمایی و کشیترانی (اگو) در سال ۱۳۸۲/۸۳ و تأیید این موضوع از سوی پانزدهمین اجلاس شورای برنامه‌ریزی منطقه‌ای اگو در بهمن ماه ۱۳۸۳، عملاً پیش شرط قانونی ایران موضوعیت خود را از دست داد. لذا در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ از طریق تصویب لایحه استفساریه دولت در مجلس شورای اسلامی و تأیید آن از سوی شورای نگهبان، این پیش شرط لغو و راه برای مشارکت کامل دولت در راه‌اندازی بانک اگو هموار گردید. در سوم آگوست ۲۰۰۵ وزارت امور خارجه سند تصویب بدون قید و شرط موافقت‌نامه بانک اگو را نزد دبیرخانه تودیع نمود و از این تاریخ مراحل اجرایی بانک اگو آغاز گردید. به فاصله یک سال پس از آن نمایندگان سه کشور در هیات ریسه معرفی شدند و مقدمات برگزاری اولین نشست هیات در آنکارا فراهم گردید. در همین مدت هیات دولت جمهوری اسلامی ایران طی دو مصوبه در تاریخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ و ۱۳۸۵/۴/۱۵ حق السهم اولیه ایران در بانک اگو را به میزان ۲۰ میلیون حق برداشت ویژه (SDR)، معادل حدود ۳۰ میلیون دلار، تصویب و بانک مرکزی را به عنوان مرجع ملی کشور برای مشارکت در تاسیس و اداره بانک تعیین کرد.

بانک اگو پس از این ماراتن طولانی، اکنون در مسیری هموار و غیر سیاسی و برخوردار از بالاترین حمایت سیاسی و اقتصادی سه کشور سهامدار و حتی سایر اعضای اگو قرار گرفته است. این حمایت در جریان نهمین اجلاس سران اگو در باکو (۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۸۵) به شکلی صریح و روشن از سوی رهبران کشورها بیان گردید و در بیانیه باکو نیز مورد اشاره قرار گرفت.

پروژه گام دوم اسنادی و مطالعاتی غربی
رتال جامع علوم انسانی

**مهم‌ترین منبع مالی
بانک برای اجرای
برنامه‌های آن، سرمایه
ثابت و در گردش مقرر
در اساسنامه آن است**

نتایج و تصمیمات اولین اجلاس هیات ریسه بانک

اولین اجلاس هیات ریسه بانک اگو با حضور مقامات ارشد بانکی سه کشور بنیانگذار به دعوت دولت ترکیه در تاریخ ۱۵ تیر ماه ۱۳۸۵ در شهر آنکارا در محل ساختمان خزانه داری برگزار شد. در آغاز این نشست، معاون خزانه داری ترکیه و عضو هیات ریسه بانک اگو برای مدت یکسال به عنوان رییس هیات انتخاب گردید. ریاست هیات ایرانی در این نشست به عهده دکتر محمد جعفر مجرد معاون بانک مرکزی بود.

در مراسم افتتاحیه این اجلاس، همه اعضا حمایت کامل و همه جانبه کشورهای خود را از تاسیس بانک اگو برای کمک به تأمین مالی طرح‌های منطقه‌ای اعلام کردند. آن‌ها همچنین آمادگی خود را برای پیوستن دیگر اعضا اگو به بانک اعلام کردند و در واقع به ابراز تمایل برخی از رهبران منطقه در جریان اجلاس سران باکو برای عضویت در بانک (مثل قزاقستان و آذربایجان) پاسخ مثبت دادند. اسخت اورازبای، دبیر کل قزاق اگو هم که برای اولین و آخرین بار در نشست هیات ریسه بانک اگو شرکت می‌کرد، (او در ۱۲ آگوست تهران را در پایان دوره ماموریتش در دبیرخانه ترک کرد و جای خود را به خورشید انور پاکستانی داد) راه‌اندازی بانک اگو را یک اقدام مهم در مسیر همکاری‌های منطقه‌ای و یکی از دستاوردهای اساسی دوران مسئولیت خود در این سازمان منطقه‌ای برشمرد.

اعضای هیات ریسه بانک در پایان مذاکرات فشرده یک‌روزه خود، تصمیمات بسیار مهم و اساسی در زمینه راه‌اندازی سریع بانک اتخاذ نمودند. آن‌ها موافقت کردند تا هنگام راه‌اندازی کامل بانک و برخورداری از حساب‌های اختصاصی، منابع مالی ناشی از دریافت حق السهم اعضا را به میزان ۲۰ میلیون SDR برای هر کشور در قالب دلار و یورو ظرف حداکثر یک ماه به حساب‌های ویژه بانک اگو در بانک زراعت ترکیه واریز کنند.

ریاست بانک در دوره پنج‌ساله اول به ترکیه و سپس به ایران و پاکستان خواهد رسید. به موجب تصمیم هیات ریسه، سه کشور ظرف مدت دو ماه اعضای هیات مدیره بانک متشکل از یک مدیر و یک جانشین از هر کشور را معرفی می‌کنند.

این هیات برای انتخاب معاونان رییس بانک و سایر اقدامات مربوط به راه‌اندازی در ۲۸ سپتامبر اولین جلسه خود را در آنکارا برگزار خواهد کرد. هیات مدیره بانک غیر مقیم است، اما به تعداد لازم در طول سال تشکیل جلسه خواهد داد.

بر اساس مصوبه دیگری بانک حداکثر ظرف مدت

کشورهای عضو؛

- بهبود رفاه مردم کشورهای عضو اکو از طریق کمک به توسعه اجتماعی، اقتصادی و اشتغال زایی؛
- تقویت توسعه اقتصادی منطقه اکو از طریق ترجیح انجام خریدها از کشورهای عضو؛
- و بالاخره اولویت بخشیدن به پروژه هایی که همکاری اقتصادی کشورهای عضو را تقویت خواهد کرد.

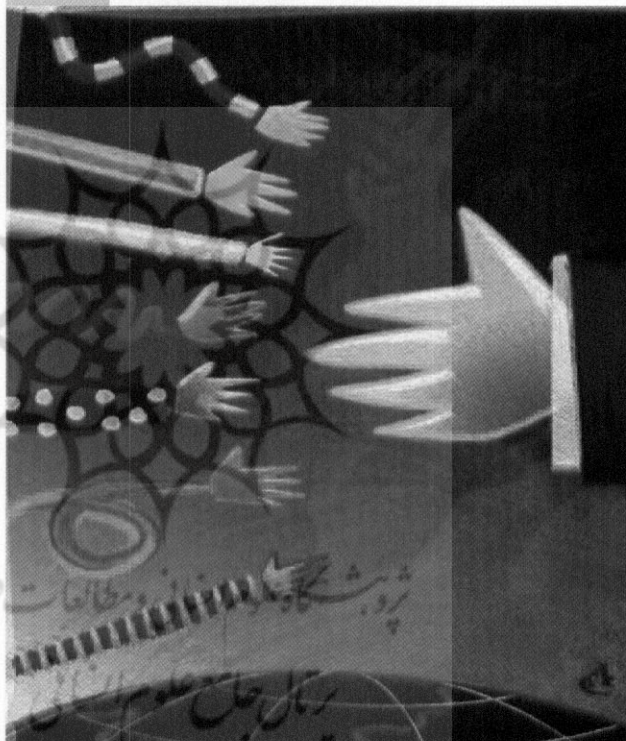
مهم ترین منبع مالی بانک برای اجرای برنامه های آن، سرمایه ثابت و در گردش مقرر در اساسنامه آن است. بر اساس بند ۲ ماده ۴ موافقت نامه بانک، سرمایه مجاز آن معادل یک میلیارد واحد "آکوی" یا همین مقدار حق برداشت ویژه (SDR) خواهد بود که به ۱۰ هزار سهم مساوی به ارزش هر سهم ۱۰۰ هزار واحد "آکوی" تقسیم می گردد. از این مبلغ ۷۰۰ میلیون واحد آکوی به صورت سرمایه قابل پرداخت بر اساس تصمیم هیات ریسه در تعهد اعضا می باشد. از ۳۰۰ میلیون واحد آکوی سرمایه ثابت بانک، ۶۰ میلیون EU با سهم برابر ۲۰ میلیون EU برای هر یک از اعضا به فاصله ۹۰ روز پس از لازم الاجرا شدن اساسنامه بانک پرداخت خواهد شد که این اقدام با توجه به تصمیمات هیات ریسه بانک تاکنون انجام شده است. ۲۴۰ میلیون واحد آکوی باقی مانده از سرمایه ثابت نیز در ۱۰ اقساط یک ساله با سهم برابر ۸۰ میلیون واحد آکوی برای هر کشور عضو ظرف مدت ۱۰ سال پرداخت می شود.

با این حال هیات ریسه می تواند در مورد کاهش زمان پرداخت این اقساط تصمیم گیری نماید. همچنین هیات ریسه امکان افزایش سرمایه مجاز بانک را نیز دارد، اما بانک اکو برای اجرای اهداف خود علاوه بر سرمایه تامین شده یا تعهد شده از سوی اعضای بنیان گذار و یا دیگر اعضای اکو که به تدریج سهامداران آن می شوند، می تواند از منابع موجود در بازارهای مالی بین المللی نیز استفاده کند.

به گفته دکتر محمدجعفر مجرد عضو ایرانی هیات ریسه بانک، برای افزایش سرمایه هیچگونه محدودیتی وجود ندارد و حتی بانک می تواند از منابع مالی بازارهای مالی بین المللی نیز استفاده نماید. لذا دست بانک برای همکاری با موسسات کوچک و متوسط در کشورهای عضو و مشارکت در تامین مالی طرح های منطقه ای و کمک به توسعه تجارت در منطقه کاملاً باز است.

بدون تردید تحقق رفاه و توسعه اقتصادی در منطقه نیازمند حجم قابل توجهی از منابع مالی به شکل سرمایه گذاری و حمایت از مبادلات تجاری است که تامین آن از توان کشورهای منطقه خارج است. هم اکنون

تصمیم عجولانه سه کشور برای پذیرش اعضای جدید، بیشتر از آنکه دلایل صرفاً اقتصادی داشته باشد، اهداف سیاسی را دنبال می کرد

شش ماه پس از انتخاب ریسه، که در دومین نشست هیات ریسه در ۱۲۸ گوست صورت می گیرد، به صورت کامل راه اندازی شده، شعب خود را در تهران و اسلام آباد دایر خواهد کرد. مقر اصلی بانک در پایتخت تجاری ترکیه، شهر استانبول خواهد بود.

به طور کلی اعضای هیات ریسه با اتخاذ مجموعه ای از تصمیمات مهم و قاطع در اولین نشست خود نشان دادند که برای راه اندازی سریع بانک و عمل به خواسته رهبران و دولت های منطقه بسیار جدی و مصمم هستند. اما سوال این است که در پرتو تصمیمات و سیاست گذاری هیات ریسه بانک اکو چگونه و با چه شرایطی می خواهد به رشد و توسعه منطقه کمک کند؟

امکانات و شرایط بانک اکو برای حمایت از طرح های منطقه ای

در مقدمه موافقت نامه بانک اکو به عنوان سند مؤسس آن، هدف از تاسیس این نهاد مالی منطقه ای کمک به تحقق اصول مندرج در عهدنامه از میر برای گسترش تجارت درون منطقه ای و همکاری اقتصادی کشورهای عضو اکو عنوان شده است. همچنین ماده یک این سند تصریح دارد که بانک با هدف طراحی، تشویق و ارائه تسهیلات مالی برای توسعه تجارت درون منطقه ای و تسریع رشد اقتصادی کشورهای عضو اکو، نسبت به بسیج منابع مالی لازم اقدام خواهد کرد.

ماده ۲ همین موافقت نامه به بانک اجازه می دهد تا برای تحقق هدف مذکور از اختیاراتی در زمینه تامین مالی طرح های توسعه ای و تجارت درون منطقه ای در کشورهای عضو و همکاری با سازمان ها و نهادهای مالی ملی و بین المللی برخوردار باشد. به علاوه، بانک می تواند برای رسیدن به اهداف خود هرگونه فعالیت بانکی را در زمینه بسیج منابع مالی انجام داده و خدمات بانکی مورد نیاز را ارائه دهد.

از سوی دیگر براساس ماده ۶ موافقت نامه تاسیس بانک، شرایط و ملاحظات زیر در هنگام مالی طرح ها باید مورد توجه قرار گیرد:

- کمک به ارتقاء و تقویت اصل مکمل بودن در اقتصاد

هواپیمایی اکو تاسیس نشد و کشتیرانی هم با وجود سرمایه گذاری هنگفت دولت ایران و مشارکت نه چندان کامل پاکستان سرانجام با بیش از ۳ میلیون دلار بدهی منحل شد

آن- حتی عهدنامه از میر- را امضا نکرده اند، بلکه در جلسات و برنامه های اکو هم مشارکت چندانی ندارند و بیش از یک میلیون دلار به بودجه دبیرخانه بدهکارند. البته امروز اکثریت اعضای اکو به این نتیجه رسیده اند که همکاری های منطقه ای تر جهان اراده سیاسی و مشارکت عملی همه اعضا است و هر آنچه بکارند در آینده می دروند.

با همه این احوال، اکو در سال های اخیر از پی گیری و اجرای طرح ها و پروژه های اولویت دار و مورد علاقه اعضا غافل نبوده است. علاوه بر انعقاد چندین موافقت نامه مهم منطقه ای که برخی به مرحله اجرا رسیده اند، اکو موفق شده است ده ها پروژه عملیاتی را در بخش های مختلف اقتصادی تعریف و مطالعات امکان سنجی تعدادی از آنها را با استفاده از کمک های مالی و فنی سازمان های بین المللی مثل فائو، آنکتاد، بانک جهانی و IDB انجام دهد. به عنوان مثال بانک توسعه اسلامی مبلغ ۴۰۰ هزار دلار برای انجام مطالعه امکان سنجی پروژه اتصال شبکه های برق اکو اختصاص داده است. فائو پروژه های مشترک در زمینه تقویت بذر، امنیت غذایی و ایجاد شبکه زیست فناوری اکو را با اعتبار بیش از یک میلیون دلار مورد حمایت قرار داده است. اما این پروژه ها و ده ها طرح منطقه ای دیگر که مطالعات امکان سنجی آن ها انجام شده یا در حال انجام است، نیازمند ده ها میلیون دلار منابع مالی هستند که تامین آن ها از ظرفیت و توان داخلی کشورهای عضو خارج است.

شاید با پیش بینی همین وضعیت بود که اعضای بنیانگذار اکو در سال ۱۹۹۵ موافقتنامه ایجاد بانک تجارت و توسعه اکو را تصویب نمودند، اما تصور نمی کردند که مراحل تصویب و اجرایی شدن این طرح در پیچ و خم ملاحظات سیاسی ۱۰ سال به طول بیانجامد. اکنون می توان امیدوار بود که بانک در حال تأسیس اکو بر اساس اهداف اساسنامه ای خود برای حمایت از اجرای فهرست طولانی طرح ها و پروژه های آماده اکو وارد عمل شود و به انتظار ۱۰ ساله اعضای جدید نیز برای استفاده از این مکانیزم مالی منطقه ای پایان دهد. اجرای طرح های توسعه منابع آب در قرقیزستان و تاجیکستان، طرح های بازسازی افغانستان، اتصال شبکه های برق و راه آهن و خطوط مواصلاتی، از جمله طرح هایی هستند که بانک اکو باید به حمایت از اجرای آن ها بپردازد. در این صورت، اکو با بهره گیری از توان بالای بازوی مالی خود به یک روند غیر قابل برگشت در منطقه تبدیل خواهد شد و کشورهای منطقه نخواهند توانست بر راحتی بدلی برای آن جستجو نمایند. ●

دست بانك برای همکاری با موسسات كوچك و متوسط در کشورهای عضو و مشاركت در تامین مالی و كمك به توسعه تجارت در منطقه كاملاً باز است

کند چه برسد به اینکه آمادگی پذیرش هفت عضو جدید با اقتصادهای ضعیف و عقب مانده و ساختارهای اداری و حقوقی متزلزل را داشته باشد. به هر جهت عدم توان اکو (و در واقع اعضای بنیانگذار) برای برآورده ساختن انتظارات اولیه اعضای جدید، به تدریج آنها را از اوج اشتیاق برای همکاری منطقه ای به گوشه عزلت و سستی کشاند تا آنجا که امروزه برخی از کشورهای پروپاقرص آسیای میانه، به اعضای بی انگیزه و کم خاصیت در اکو تبدیل شده اند؛ اعضای که نه تنها موافقت نامه های مهم

حجم تجارت درون منطقه ای و جریان منابع مالی در منطقه اکو بسیار پایین است. طبق آمار منتشره از سوی دبیرخانه اکو، تجارت درون منطقه ای اکو در سال ۲۰۰۴ تنها حدود ۷ درصد از کل مبادلات تجاری ۲۵۰ میلیارد دلاری آن ها را به خود اختصاص داد، در حالیکه این میزان برای منطقه نفتا، اتحادیه اروپا و آسه آن به ترتیب ۶۱،۵۶ و ۲۲ درصد بوده است. در همین حال سهم منطقه اکو از جریان منابع مالی و سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) بسیار ناچیز است. طی سال ۲۰۰۳ نزدیک به ۶۵۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری مستقیم خارجی در مناطق مختلف جهان انجام شده است که سهم منطقه اکو از این رقم تنها ۸۳ میلیارد دلار یا ۷۳ درصد کل FDI جهانی بوده است.

بانک تجارت و توسعه اکو، همانگونه که از نام و اهداف آن پیداست، باید بتواند از طریق استفاده بهینه از سرمایه های ثابت و بالقوه خود به توسعه تجارت درون منطقه ای و افزایش سرمایه گذاری در منطقه کمک کند. در این صورت انتظار می رود در آینده ای نزدیک سهم منطقه اکو از تجارت و سرمایه گذاری جهانی به صورت قابل ملاحظه ای افزایش یابد. البته نباید فراموش کرد که در جهت تحقق این هدف تلاش کشورهای عضو برای هماهنگی تسهیل مقررات و اجرای موافقت نامه های منطقه ای اکو در زمینه تجارت و سرمایه گذاری نیز بسیار موثر خواهد بود.

انتظارات از بانك اکو

همانگونه که اشاره شد، کشورهای جدا شده از شوروی سابق در اولین گام پس از استقلال و عضویت در سازمان ملل متحد، دعوت اعضای بنیانگذار اکو را لیبیک گفتند و با اشتیاق فراوان به این سازمان منطقه ای پیوستند. اگر چه در این حرکت آنها رگه هایی از ملاحظات سیاسی (ابراز استقلال از برادر بزرگتر یعنی روسیه) را می توان تصور نمود، اما بدون شک این کشورها در شرایط متزلزل سیاسی پس از فروپاشی شوروی و اقتصاد در هم گسیخته و کاملاً وابسته و بدون درآمدهای مالی قابل اتکاء در سال های اولیه استقلال، از اعضای بنیانگذار اکو انتظار سفره ای گسترده و پر نعمت را داشتند. غافل از اینکه تصمیم عجولانه سه کشور برای پذیرش اعضای جدید، بیشتر از آنکه دلایل صرفاً اقتصادی با هدف تشکیل یک اتحادیه قدرتمند منطقه ای را داشته باشد، اهداف سیاسی را دنبال می کرد. باید توجه داشت که اکو در اوایل دهه ۹۰ هنوز با سه کشور دارای اقتصادهای تقریباً همگون و نسبتاً قوی هم نتوانسته بود شرایط و ظرفیت های لازم را برای توسعه اقتصادی در منطقه ایجاد